

ความคิดเห็นของครูสังคมศึกษา เกี่ยวกับปัญหาการเรียนการสอน
วิชาพระพุทธศาสนา ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย

นายเชาวฤทธิ์ จง เกษกรณ

ศูนย์วิทยทรัพยากร

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต

ภาควิชามัธยมศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2529

ISBN 974-566-346-8

013498

116545544

SOCIAL STUDIES TEACHERS' OPINIONS CONCERNING
PROBLEMS OF LEARNING AND TEACHING BUDDHISM SUBJECT AT
THE UPPER SECONDARY EDUCATION LEVEL

Mr. Chaowarit Jongkatkorn

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Education
Department of Secondary Education

Graduate School
Chulalongkorn University

1986

หัวข้อวิทยานิพนธ์ ความคิด เห็นของครูสังคมศึกษา เกี่ยวกับปัญหาการเรียนการสอน .
วิชาพระพุทธศาสนา ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย
โดย นายเชาวฤทธิ์ จง เกษกรณ
ภาควิชา มัธยมศึกษา
อาจารย์ที่ปรึกษา ผู้ช่วยศาสตราจารย์พิบูลศรี วาสนสมสิทธิ์

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัยนี้เป็นส่วนหนึ่ง
ของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทบัณฑิต

(Handwritten signature)

(รองศาสตราจารย์ ดร.สรชัย พิศาลบุตร)

รักษาการในตำแหน่งรองคณบดีฝ่ายวิชาการ

ปฏิบัติราชการแทนรักษาการในตำแหน่งคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

(Handwritten signature) ประธานกรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ลาวัณย์ วิทยาวุฒิกุล)

(Handwritten signature) กรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์พิบูลศรี วาสนสมสิทธิ์)

(Handwritten signature) กรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ก่องแก้ว เจริญอักษร)

(Handwritten signature) กรรมการ

(ศาสตราจารย์ยุพิน พิพิธกุล)

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

หัวข้อวิทยานิพนธ์	ความคิด เห็นของครูสังคัมศึกษา เกี่ยวกับปัญหาการเรียนการสอน วิชาพระพุทธศาสนา ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย
ชื่อนิติกร	นายเชาวฤทธิ์ จง เกษกรณ
อาจารย์ที่ปรึกษา	ผู้ช่วยศาสตราจารย์พิบูลศรี วาสนสมสิทธิ์
ภาควิชา	มัธยมศึกษา
ปีการศึกษา	2529

บทคัดย่อ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาความคิด เห็นของครูสังคัมศึกษา เกี่ยวกับปัญหาการเรียนการสอนวิชาพระพุทธศาสนา ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ในด้านต่าง ๆ ต่อไปนี้ คือการใช้หลักสูตรเพื่อการเรียนการสอน เนื้อหาวิชา การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน การใช้สื่อการสอนและแหล่งวิชาการ และการวัดและการประเมินผล
2. เพื่อ เปรียบ เทียบความคิด เห็น เกี่ยวกับปัญหาการเรียนการสอนวิชาพระพุทธศาสนา ในด้านต่าง ๆ ดังกล่าวทั้ง 5 ด้าน ระหว่างครูสังคัมศึกษาที่สอนในโรงเรียนต่างจังหวัดกับโรงเรียนในกรุงเทพมหานคร ระหว่างครูสังคัมศึกษาที่ได้รับการฝึกอบรมกับไม่ได้รับการฝึกอบรมเพิ่มเติม เพื่อการสอนวิชาพระพุทธศาสนา และระหว่างครูสังคัมศึกษาที่มีประสบการณ์การสอนต่างกัน

วิธีดำเนินการวิจัย

ตัวอย่างประชากรในการวิจัยนี้คือ ครูสังคัมศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย จำนวน 396 คน ซึ่งได้จากการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย จากโรงเรียนรัฐบาลและโรงเรียนราษฎร์ทั่วประเทศที่ผู้วิจัยคัดเลือกไว้ด้วยวิธีการแบ่งชั้น จำนวนทั้งสิ้น 281 โรงเรียน

ผู้วิจัยได้สร้างแบบสอบถามขึ้น 1 ชุด เพื่อถามความคิด เห็นของครูสังคัมศึกษาเกี่ยวกับปัญหาการเรียนการสอนวิชาพระพุทธศาสนา ประกอบด้วยคำถามแบบตรวจคำตอบแบบมาตราส่วนประเมินค่า และแบบปลายเปิด การวิเคราะห์ข้อมูลใช้วิธีการทางสถิติโดยหาค่าร้อยละ ค่ามัชฌิมเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และทดสอบค่าที่ แล้วนำเสนอในรูปตารางประกอบความเรียง

ผลการวิจัย

1. ความคิดเห็นของครูสังคมศึกษา เกี่ยวกับปัญหาการเรียนการสอนวิชาพระพุทธศาสนา ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ในด้านต่าง ๆ มีดังนี้

1.1 ปัญหาด้านการใช้หลักสูตรเพื่อการเรียนการสอนวิชาพระพุทธศาสนา

ครูสังคมศึกษาส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่าเป็นปัญหามากในเรื่องต่อไปนี้คือ วัตถุประสงค์ของหลักสูตร กำหนดไว้ไม่เจาะจงและไม่ชัดเจนครูจึงสอนให้บรรลุวัตถุประสงค์ได้ยาก นักเรียนไม่เข้าใจ วัตถุประสงค์ของการเรียน เนื้อหาวิชาไม่สอดคล้องกับสภาพท้องถิ่นปัจจุบัน จำนวนหน่วยการเรียนรู้ และอัตราเวลาเรียนไม่เหมาะสมกับปริมาณเนื้อหาวิชา และครูขาดแคลนเอกสารประกอบหลักสูตร

1.2 ปัญหาด้านเนื้อหาวิชา ครูส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่าเป็นปัญหามากในเรื่องต่อไปนี้คือ การสอนเนื้อหาให้นักเรียนเกิดมโนทัศน์ทำได้อาก เนื้อหาวิชามีความซ้ำซ้อนกับเนื้อหาวิชาในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น มีรายละเอียดมากเกินไป และมุ่งเน้นความรู้ความจำมากกว่า การนำไปปฏิบัติ เนื้อหาไม่ถูกต้อง และสำนวนภาษา คำศัพท์ในหนังสือเรียนเข้าใจยาก ขาดการยกตัวอย่างอุปมาอุปมัยที่จะช่วยให้นักเรียนเข้าใจธรรมะแต่ละข้อได้ถูกต้อง ครูสังคมศึกษาระดับมัธยมศึกษาปีที่ 4 (ม.4) ขาดความรู้ความเข้าใจในเรื่องการวิเคราะห์พระพุทธประวัติ พระพุทธคุณ และพระพุทธจริยา โดยเฉพาะเรื่องการฝึกสมาธิ ครูสังคมศึกษาระดับมัธยมศึกษาปีที่ 5 (ม.5) ขาดความรู้ความเข้าใจในเรื่องการวิเคราะห์พระธรรมวินัย หลักกรรม พุทธศาสนากับวิทยาศาสตร์ และครูสังคมศึกษาระดับมัธยมศึกษาปีที่ 6 (ม.6) ขาดความรู้ความเข้าใจในเรื่องปัญหาและการฝึกปัญญา

1.3 ปัญหาด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนวิชาพระพุทธศาสนา ครูส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่าเป็นปัญหามากในเรื่องต่อไปนี้คือ ครูขาดความรู้และประสบการณ์ในการสอน ไม่สามารถเลือกกิจกรรมที่กระตุ้นให้นักเรียนเกิดความเข้าใจและเกิดภาพพจน์ในการเรียน ครูไม่มีพื้นฐานความรู้และความเข้าใจในการสอนวิชาพระพุทธศาสนา มีความเคยชินกับการสอนแบบบรรยาย ตลอดจนขาดความรู้และความเข้าใจในการใช้วิธีการสอนแบบใหม่ ๆ นักเรียนไม่เห็นความสำคัญของวิชา การกำหนดวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรมและการจัดกิจกรรมให้บรรลุตามวัตถุประสงค์และการกระตุ้นให้นักเรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนการสอนทำได้อาก นอกจากนั้นครูขาดความร่วมมือจากฝ่ายบริหาร คณะครู นักเรียนและผู้ปกครองในการจัดกิจกรรม เสริมหลักสูตร

1.4 ปัญหาด้านการใช้สื่อการสอนและแหล่งวิชาการ ครูส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่าเป็นปัญหามากในเรื่องต่อไปนี้คือ โรงเรียนไม่มีอุปกรณ์ประกอบการเรียนการสอนวิชาพระพุทธศาสนา เช่น ชาติทองฝึกสมาธิ และชาติทองเรียนที่เอื้ออำนวยต่อการใช้สื่อการสอนประเภทเครื่องฉายและเครื่องเสียง ห้องสมุดชาติ เอกสารประกอบวิชาพระพุทธศาสนา โรงเรียนขาดสื่อการสอนในด้านโสตทัศนศึกษา ขาดความร่วมมือจากแหล่งวิชาการ ครูไม่ได้รับการเตรียมตัวสำหรับสอนวิชาพระพุทธศาสนาโดยตรง ขาดวิทยากรที่มีความรู้ความสามารถในการสอนวิชาพระพุทธศาสนา และครูสังคัมภีษขาดความรู้และทักษะในการสร้างและการใช้สื่อการสอน ไม่เปิดโอกาสให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการผลิตสื่อการสอน และไม่ใช้แหล่งวิชาการของชุมชน เพราะมีเวลาจำกัด ไม่กำหนดวัตถุประสงค์ของการนิมนต์พระภิกษุสงฆ์มาสอนวิชาพระพุทธศาสนาให้ชัดเจน นักเรียนขาดแคลนหนังสือ เรียนวิชาพระพุทธศาสนา

1.5 ปัญหาด้านการวัดและการประเมินผล ครูส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่าเป็นปัญหามากในเรื่องต่อไปนี้คือ ครูไม่สามารถวัดและประเมินผลตามวัตถุประสงค์ของหลักสูตรและการสอนให้บรรลุวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรมของบทเรียนแต่ละบทเรียนทำได้ยาก เพราะเน้นความรู้ความจำของนักเรียนมากกว่าการนำไปปฏิบัติทำให้ไม่บรรลุวัตถุประสงค์ของหลักสูตรครบทุกด้าน การวัดและการประเมินผลพัฒนาการทางทักษะ เจตคติและการนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน การสังเกตนักเรียนเข้าร่วมกิจกรรมในหลักสูตรและเสริมหลักสูตรตลอดจนการวัดผลการสอนซ่อมเสริมทำได้ยากเพราะมีเวลาจำกัด ครูขาดความรู้เกี่ยวกับเทคนิคในการวัดและการประเมินผล

2. เมื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูสังคัมภีษที่สอนในโรงเรียนต่างจังหวัดกับโรงเรียนในกรุงเทพมหานคร ปรากฏว่าความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาด้านต่าง ๆ ทั้ง 5 ด้านนั้น มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

3. เมื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูสังคัมภีษที่ได้รับการฝึกอบรมกับไม่ได้รับการฝึกอบรมเพิ่มเติมเพื่อการสอนวิชาพระพุทธศาสนา ปรากฏว่าความคิดเห็นของครูสังคัมภีษเกี่ยวกับปัญหาด้านการใช้หลักสูตรเพื่อการเรียนการสอน ด้านเนื้อหาวิชา ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน การใช้สื่อการสอนและแหล่งวิชาการ มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 แต่ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาด้านการวัดและการประเมินผล ไม่แตกต่างกันที่ระดับความมีนัยสำคัญทางสถิติ 0.01

4. เมื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูสังคัมศึกษาที่มีประสบการณ์ในการสอนระหว่าง 6-10 ปี กับครูสังคัมศึกษาที่มีประสบการณ์ในการสอนตั้งแต่ 11 ปีขึ้นไป ปรากฏว่าความคิดเห็นของครูสังคัมศึกษาเกี่ยวกับปัญหาด้านการใช้หลักสูตรเพื่อการเรียนการสอนด้านเนื้อหาวิชา ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน และด้านการวัดและการประเมินผล ไม่แตกต่างกันที่ระดับความมีนัยสำคัญทางสถิติ 0.01 แต่ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาด้านการใช้สื่อการสอนและแหล่งวิชาการมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ 0.01

คุนยวิทยทรพยากร
จุพาลงกรณมหาวิทยาลัย

Thesis Title Social Studies Teachers' Opinions Concerning
 Problems of Learning and Teaching Buddhism
 Subject at the Upper Secondary Education Level.

Name Mr. Chaowarit Jongkatkorn

Thesis Advisor Assistant Professor Pibulsri Wasanasomsithi

Department Secondary Education

Academic Year 1986

ABSTRACT

Purposes:

1. To study the social studies teachers' opinions concerning problems of learning and teaching Buddhism subject at the upper secondary education level in the following aspects; the curriculum implementation for instruction, the subject content, the instructional activities, the use of instructional media and educational sources and the measurement and evaluation process.

2. To compare the social studies teachers' opinions concerning the above five aspects between different groups of teachers namely: teachers teaching in up-country and those teaching in Bangkok Metropolis, teachers with and without in-service training experiences on Buddhism subject and teachers with different teaching experiences.

Procedures:

The samples of this study were 396 social studies teachers simply random sampling from 281 upper secondary schools which were selected from all government and private schools throughout the country by a stratified random sampling technique.

A set of questionnaires on social studies teachers' opinions concerning problems of learning and teaching Buddhism subject comprised of check-list, rating scales and open-ended type of questions was constructed by the researcher and sent to the samples. The obtained data were statistically analyzed by percentage, arithmetic mean, standard deviation and t-test. Then, presented in tables with description.

Findings:

1. The social studies teachers' opinions concerning problems of learning and teaching Buddhism subject at the upper secondary education level were as follows:

1.1 The problems concerning curriculum implementation for instruction of Buddhism subject which most social studies teachers opined as very serious were: the curriculum objectives were not specific and unclear so that the teachers had difficulties in teaching to achieve such objectives, the students did not understand the aims of learning, the subject content was irrelevant to present local condition, the amount of course credits and time allotment were not proper to the amount of the subject content and the teachers lacked curriculum supplementary document.

1.2 The problems concerning the subject content which most social studies teachers opined as very serious were: the conceptualization teaching was difficult, the content was overlapped with that in the lower secondary level, too much details were offered and overemphasized on knowledge memorization rather than knowledge application, the facts were not correct, the idiom and the vocabularies were too difficult, the examples and comparisons to illustrate the right meaning of each Buddhist lesson (Dhamma) were omitted. Moreover, mathayom sukka 4 social studies teachers lacked

analytical knowledge and understanding of Lord Buddha's history, merits and behaviors and especially meditation practice, mathayom suksa 5 social studies teachers lacked knowledge and understanding of "Dhammavinaya", "Karma", Buddhism and science and, mathayom suksa 6 social studies teachers lacked knowledge and understanding of "Paññā" and the teaching of "Paññā".

1.3 The problems concerning the instructional activities which most social studies teachers opined as very serious were: the teachers lacked knowledge and experiences of teaching and were unable to organize activities to encourage students' understanding and concepts, the teachers also lacked the knowledge and understanding of teaching Buddhism subject, were used to lecture method of teaching and lacked the knowledge and understanding of using new teaching approaches, the students did not realize the value of the subject, the teachers had difficulties in setting up behavioral objectives and in providing activities to encourage the students' participation. Furthermore, the teachers lacked cooperation from the administrators, teachers, students and parents in performing extra-curricular activities.

1.4 The problems concerning the use of instructional media and educational sources which most social studies teachers opined as very serious were: the schools had no instructional media for Buddhism subject such as no room for meditation practice, and no proper classroom for using teaching equipments, the libraries had insufficient supplementary materials, the schools lacked audio-visual media and cooperation from educational sources, the teachers were not well prepared for teaching Buddhism subject, and capable resource persons for teaching Buddhism subject were also lacked, the teachers lacked knowledge and skills in constructing and using

instruction media and had difficulties in getting students' participation in making instructional media and using community educational sources due to the time limit, the schools' objective of inviting the monks to teach Buddhism subject was not clear, and the students lacked textbooks.

1.5 The problems concerning the measurement and evaluation process which most social studies teachers opined as very serious were: the teachers could not achieve the curriculum objectives and the behavioral objectives of each lesson because of the emphasis on knowledge memorization of the students rather than knowledge application, the measurement and evaluation process of students skills development, attitudes and abilities in applying knowledge and the observation of students' participation in curricular and extra-curricular activities were difficult to be achieved, the measurement of students' remedials was also difficult due to the time limit, moreover, the teachers lacked the knowledge of measurement and evaluation techniques.

2. On comparing the opinions of the social studies teachers teaching in up-country and those teaching in Bangkok Metropolis concerning the following aspects: the curriculum implementation for instruction, the subject content, the instructional activities, the use of instructional media and educational sources and the measurement and evaluation process, it appeared to be significantly different at the 0.01 level.

3. On comparing the opinions of the social studies teachers with and without in-service training experiences on Buddhism subject concerning the following aspects: the curriculum implementation for instruction, the subject content, the instructional activities and the use of instructional media and educational sources it appeared

to be significantly different at the 0.01 level. But their opinions concerning problems of measurement and evaluation process were not significantly different at the 0.01 level.

4. On comparing the opinions of the social studies teachers with 6-10 years of teaching experiences and those with over 11 years of teaching experiences concerning the following aspects: the curriculum implementation for instruction, the subject content, the instructional activities, the measurement and evaluation process, it appeared to be not significantly different at the 0.01 level. But their opinions concerning problems of the use of instructional media and educational sources were significantly different at the 0.01 level.

คุรุศาสตร์วิทยาทรรพยากร
จุฬาลงกรณมหาวิทยาลัย

กิตติกรรมประกาศ

งานวิจัยฉบับนี้ เริ่มต้นและสำเร็จลงด้วยดี ด้วยความเอาใจใส่ช่วยเหลือ
ตรวจแก้ไขข้อบกพร่อง ให้ข้อเสนอแนะตลอดระยะเวลาในการทำวิจัยจากอาจารย์ที่ปรึกษา
คือ ผู้ช่วยศาสตราจารย์พิบูลศรี วาสนสมสิทธิ์ และได้รับคำปรึกษาแนะนำในด้านวิธีการ
ทางสถิติจากศาสตราจารย์ยุพิน พิพิธกุล และอาจารย์ณัฐ อิมปิติวงศ์ ผู้วิจัยขอ
กราบขอบพระคุณในความกรุณาของท่านเป็นอย่างสูงมา ณ ที่นี้ด้วย

ขอกราบขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ลาวัณย์ วิทยาอุทมิกุล ประธานกรรมการ
สอบวิทยานิพนธ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ก้องแก้ว เจริญอักษร กรรมการสอบวิทยานิพนธ์
ผู้ทรงคุณวุฒิที่ได้กรุณาตรวจแบบสอบถามที่ใช้ในการวิจัย อาจารย์วิชรา คลายนาทร
แห่งวิทยาลัยครูบ้านสมเด็จเจ้าพระยา อาจารย์อภิญา เบญจวรรณากร แห่งคณะศิลปศาสตร์
มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ และอาจารย์ธีรบูรณ์ สมบูรณ์เถกิง แห่งสถาบันภาษา
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ที่กรุณาให้คำแนะนำตรวจทานแก้ไขให้คำปรึกษาด้านข้อมูลต่าง ๆ
คุณศรีัญญา ศรีเมือง ที่กรุณาช่วยพิมพ์งานวิจัยนี้ ตลอดจนนครผู้สอนวิชาพระพุทธศาสนา
ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างประชากร ได้ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม เป็นอย่างดี

สุดท้ายนี้ ผู้วิจัยขอมอบผลงานแต่คุณพ่อผู้ล่วงลับไปแล้ว และขอกราบขอบพระคุณ
คุณแม่ คุณพี่ และเพื่อน ๆ ที่เป็นกำลังใจและให้ความช่วยเหลือแก่ผู้วิจัยจนประสบความสำเร็จ

เชาวฤทธิ์ จงเกษกรณ์

ศูนย์วิทยพัชกร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญ

หน้า

บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	ช
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
รายการตารางประกอบ.....	ณ
บทที่	
1 บทนำ.....	1
ความสำคัญและความ เป็นมาของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	7
สมมติฐานการวิจัย.....	7
ขอบ เขตการวิจัย.....	9
ข้อตกลงเบื้องต้น.....	10
ประโยชน์ที่จะได้รับจากการวิจัย.....	10
คำจำกัดความ.....	10
2 วรรณคดีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	13
3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	56
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	62
5 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ.....	110
สรุปผลการวิจัย.....	112
อภิปรายผล.....	119
ข้อเสนอแนะ.....	129
บรรณานุกรม.....	134
ภาคผนวก.....	150
ประวัติผู้เขียน.....	181

รายการตารางประกอบ

ตารางที่	หน้า
1	สถานภาพและข้อมูลของครูสังคัมศึกษา..... 63
2	ความคิด เห็นของครูสังคัมศึกษา เกี่ยวกับปัญหาการเรียนการสอนวิชา พระพุทธศาสนา ระดับมัธยมศึกษาตอนปลายในปัญหาด้านการใช้หลักสูตร... 67
3	ความคิด เห็นของครูสังคัมศึกษา เกี่ยวกับปัญหาการเรียนการสอนวิชา พระพุทธศาสนา ระดับมัธยมศึกษาตอนปลายในปัญหาด้านเนื้อหาวิชา..... 70
4	ความคิด เห็นของครูสังคัมศึกษา เกี่ยวกับปัญหาการเรียนการสอนวิชา พระพุทธศาสนา ระดับมัธยมศึกษาตอนปลายในปัญหาด้านการจัด กิจกรรมการเรียนการสอน..... 75
5	ความคิด เห็นของครูสังคัมศึกษา เกี่ยวกับปัญหาการเรียนการสอนวิชา พระพุทธศาสนา ระดับมัธยมศึกษาตอนปลายในปัญหาด้านการใช้สื่อการสอน และแหล่งวิชาการ..... 78
6	ความคิด เห็นของครูสังคัมศึกษา เกี่ยวกับปัญหาการเรียนการสอนวิชา พระพุทธศาสนา ระดับมัธยมศึกษาตอนปลายในปัญหาด้านการวัดและ การประเมินผล..... 81
7	เปรียบเทียบความคิด เห็น เกี่ยวกับปัญหาด้านการใช้หลักสูตรวิชา พระพุทธศาสนา ระหว่างครูสังคัมศึกษาที่สอน โรงเรียนในกรุงเทพมหานคร กับในต่างจังหวัด ระหว่างครูสังคัมศึกษาที่ได้รับกับไม่ได้รับการฝึกอบรม เพิ่มเติม เพื่อการสอนวิชาพระพุทธศาสนาและครูสังคัมศึกษาที่มี ประสบการณ์การสอนต่างกัน..... 84
8	เปรียบเทียบความคิด เห็น เกี่ยวกับปัญหาด้านเนื้อหาวิชาพระพุทธศาสนา ระหว่างครูสังคัมศึกษาที่สอนโรงเรียนในกรุงเทพมหานครกับในต่างจังหวัด ระหว่างครูสังคัมศึกษาที่ได้รับกับไม่ได้รับการฝึกอบรม เพิ่มเติม เพื่อการสอน วิชาพระพุทธศาสนา และครูสังคัมศึกษาที่มีประสบการณ์การสอนต่างกัน.... 87

รายการตารางประกอบ (ต่อ)

หน้า

ตารางที่

- ๑ เปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนวิชาพระพุทธศาสนา ระหว่างครูสังคัมศึกษาที่สอนในโรงเรียนในกรุงเทพมหานครกับในต่างจังหวัด ระหว่างครูสังคัมศึกษาที่ได้รับกับไม่ได้รับการฝึกอบรมเพิ่มเติม เพื่อการสอนวิชาพระพุทธศาสนา และครูสังคัมศึกษาที่มีประสบการณ์การสอนต่างกัน..... ๙๓
- 10 เปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาด้านการใช้สื่อการสอนและแหล่งวิชาการ ระหว่างครูสังคัมศึกษาที่สอนในโรงเรียนในกรุงเทพมหานครกับในต่างจังหวัด ระหว่างครูสังคัมศึกษาที่ได้รับกับไม่ได้รับการฝึกอบรมเพิ่มเติม เพื่อการสอนวิชาพระพุทธศาสนา และครูสังคัมศึกษาที่มีประสบการณ์การสอนต่างกัน..... ๙7
- 11 เปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาด้านการวัดและการประเมินผล ระหว่างครูสังคัมศึกษาที่สอนในโรงเรียนในกรุงเทพมหานครกับในต่างจังหวัด ระหว่างครูสังคัมศึกษาที่ได้รับกับไม่ได้รับการฝึกอบรมเพิ่มเติม เพื่อการสอนวิชาพระพุทธศาสนา และครูสังคัมศึกษาที่มีประสบการณ์การสอนต่างกัน..... 101
- 12 เปรียบเทียบความคิดเห็นของครูสังคัมศึกษาวิชาพระพุทธศาสนา ระหว่างครูสังคัมศึกษาที่สอนในโรงเรียนในกรุงเทพมหานครกับในต่างจังหวัด ระหว่างครูสังคัมศึกษาที่ได้รับกับไม่ได้รับการฝึกอบรมเพิ่มเติม เพื่อการสอนวิชาพระพุทธศาสนา และครูสังคัมศึกษาที่มีประสบการณ์การสอนต่างกัน.... 105